

Ateliercharter

Veiligheid & Gezondheid

PXL-MAD Hogeschool PXL

Academiejaar 2020 - 2021

Dit document is een aanvulling bovenop het onderwijs-, examen- en rechtspositieregeling (OER) van Hogeschool PXL. Het bevat belangrijke en nuttige informatie voor de studenten van PXL-MAD met betrekking tot veiligheid en gezondheid.

Bij inschrijving aan één van de opleidingen van het departement PXL-MAD aanvaardt de betrokken student alle rechten en plichten die van toepassing zijn binnen het departement zoals omschreven in het “Ateliercharter – Veiligheid & Gezondheid”.

Doel is dat studenten veilig en ordelijk (leren) werken met aandacht voor de omgeving en voor de gezondheid.

Enkele specifieke aandachtspunten hierbij zijn:

- ***Studenten dienen te werken onder toezicht van een docent of een atelierverschikbare.***
- ***Het is niet toegelaten te werken in periodes waarin de gebouwen en terreinen van Hogeschool PXL zijn gesloten (vb. avonduren, weekend, vakantie, feestdag).***
- ***Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het opruimen van hun eigen werkplek. Eventuele hulpmiddelen kunnen door Hogeschool PXL beschikbaar worden gesteld.***
- ***Het is niet toegelaten dat studenten zelf machines of chemische producten voorzien, zonder voorafgaand advies van de preventiedienst.***
- ***Er geldt een algemeen rook- en eetverbod in alle kunstateliers.***
- ***Het gebruik van ladders, stellingen of hoogtewerkers door studenten is niet toegestaan.***
- ***Het gebruik van de studentenkaart als toegangkaart is strik individueel, het is verboden om de kaart uit te lenen aan anderen.***

De preventiedienst van Hogeschool PXL is dagelijks bereikbaar en bereid om iedere vraag te bekijken en te beantwoorden.

Gelieve tijdig contact op te nemen aangaande uw vraag/probleem/situatie.

Mail naar “preventieadviseur@pxl.be”

Inhoud

Hoofdstuk 1: Algemeen

- 1.1. Verplaatsingen van en naar het atelier
- 1.2. Toegang tot het atelier
- 1.3. In het atelier
- 1.4. In het atelier uit te voeren opdrachten
- 1.5. Arbeidskledij en persoonlijke beschermingsmiddelen
- 1.6. Persoonlijke materialen
- 1.7. Gebruik van gereedschap en grondstoffen van de hogeschool
- 1.8. Orde en netheid
- 1.9. Hygiëne
- 1.10. EHBO
- 1.11. Brandpreventie en optreden bij brand
- 1.12. Veilig werken

Hoofdstuk 2: Algemene regels in geval van alarm

- 2.1. Alarmsignaal
- 2.2. Evacueren
- 2.3. Verzamelplaats
- 2.4. Algemene instructies

Hoofdstuk 3: Individuele beschermingsmiddelen

- 3.1. Inleiding
- 3.2. Oog en gelaatsbescherming
- 3.3. Gehoorbescherming
- 3.4. Handen
- 3.5. Lichaam

Hoofdstuk 4: Veiligheidsmateriaal

- 4.1. Branddeken
- 4.2. Nooddouche
- 4.3. Brandbestrijdingsmateriaal
- 4.4. Afbakeningsmateriaal

Hoofdstuk 5: Eerst hulpverlening

- 5.1. Arbeidsongeval of incident
- 5.2. EHBO / alarmering & verantwoordelijkheden

Hoofdstuk 6: Hygiëne

- 6.1. Wees zindelijk op jezelf en je kleding
- 6.2. Wees zindelijk bij het eten

Hoofdstuk 7: Milieuzorg

Hoofdstuk 8: Veiligheidstekens

- 8.1. Pictogrammen
- 8.2. Signalisatieborden
- 8.3. Verbodsbord
- 8.4. Het waarschuwbord
- 8.5. Het gebodsbord
- 8.6. Het reddingsbord.
- 8.7. Signalisatie in verband met het brandbestrijdingsmaterieel
- 8.8. Aanwijzingspictogram
- 8.9. Het waarschuwpictogram

Hoofdstuk 9: Etikettering gevaarlijke producten

Hoofdstuk 10: Veiligheidsprocedures

- 10.1 Procedure "melden van zwangerschap"

Hogeschool PXL staat in voor de veiligheid en de gezondheid van de mensen die er leven en werken. Daarnaast probeert zij ook iets te doen op gebied van het milieubewust zijn van de studenten. De hogeschool past de voorschriften van de welzijnswet toe en beschouwt dit als algemeen atelierreglement.

Wij wensen kwaliteitsonderwijs aan te bieden. Daarom zal men leren werken volgens de regels van goed vakmanschap. Daarbij hoort ook de naleving van de veiligheid- en gezondheidsvoorschriften. Om deze reden zijn het algemeen atelierreglement en specifieke atelierreglementen onlosmakend verbonden met het hogeschoolreglement, waarvan zij een aanvulling zijn. Dit charter bevat informatie over de gedragsregels en afspraken in de kunstateliers. Zij worden aangevuld met instructiekaarten voor bepaalde machines, installaties en gevaarlijke producten met instructies en maatregelen bij het gebruik en onder bepaalde omstandigheden.

Dit charter is opgesteld opdat iedereen zich aan de afspraken zou houden en zijn verantwoordelijkheid daaromtrent opneemt zodat we allemaal kunnen werken in een gezonde en veilige werksfeer.

Naast dit algemeen charter zijn er nog per atelier een aantal specifieke afspraken van toepassing.

Hoofdstuk 1: Algemeen atelierreglement

1.1. Verplaatsingen van en naar het atelier

- De studenten gaan individueel naar het atelier.
- Het omkleden gebeurt in de daartoe bestemde ruimte (bvb atelier beeldhouwen). In het atelier mag in geen geval kleding 'rondslingeren'.
- Boekentassen worden enkel neergezet op de daartoe aangeduide plaatsen.
- Waardevolle voorwerpen worden nooit in jas of boekentas of onbewaakt achtergelaten. De atelierverschuldigde noch PXL kunnen in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor verlies of diefstal.

1.2. Toegang tot het atelier

- De ateliers zijn enkel toegankelijk in aanwezigheid en met toestemming van een atelierverschuldigde of een toezichthoudende PXL-medewerker, en dit tijdens de normale lesuren.
- Toegang tot de gebouwen en tot het kunstatelier wordt voorzien door middel van de PXL-studentenkaart tijdens de voorziene openingsuren. Deze toegangskaart is uitsluitend bestemd voor persoonlijk gebruik.

1.3. In het atelier

- Vermijd onnodig lawaai.
- Eten en drinken zijn strikt verboden in de werkateliers.
- Wees steeds rustig en beleefd tegenover atelierverschuldigten en medestudenten.

1.4. In het atelier uit te voeren opdrachten

- De atelierverschuldigde geeft de opdracht(en) en de uitleg.
- Zonder toestemming van het departementshoofd wordt er onder geen enkele voorwaarden werk voor derden uitgevoerd.
- Alle toestanden die de veiligheid in gevaar kunnen brengen moeten onmiddellijk aan de atelierverschuldigde of aan de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk gemeld worden.
- Houd ruimtes rond machines en (nood-)uitgangen vrij en toegankelijk.
- Voorzie de nodige voorzorgsmaatregelen om bij sommige activiteiten beschadigingen zoals verbranding, inkervingen, boringen e.a. aan het werktafelblad te voorkomen.

Specifieke regels

Risico's	Voorkomingsmaatregelen
Gegrepen, verpletterd en gekneld geraken door machine	<ul style="list-style-type: none"> • Verboden onderdelen van machines te reinigen of te herstellen die in beweging zijn. • Verboden machines in werking te smeren zonder de nodige veiligheidsmaatregelen te treffen. • Houd de doorgangen vrij: min. 80 cm breed. • Houd de omgeving van de machines vrij. • Plaats alle afschermingen en beschermkappen na onderhoud terug. • Draag geen ringen, armbanden, kettingen of halssnoeren. • Tref de gepaste veiligheidsmaatregelen (vergrendeling/power lock-off & waarschuwing) bij onderhoud en herstelwerk aan machines.
Vallen, struikelen, uitglijden	<ul style="list-style-type: none"> • Houd de doorgangen vrij. • Verwijder onmiddellijk gemorste oliën, vetten en vloeistoffen. • Verwijder losliggende obstakels, arbeidsmiddelen en losliggende kabels.
Brand	<ul style="list-style-type: none"> • Plaats geen gasflessen of ontvlambare producten in de nabijheid van warmtebronnen. • Houd de omgeving van de blusmiddelen vrij. • Gooi vettige poetskatoen in een apart afgesloten metalen afvalbak. • De afvalbakken dienen dagelijks geleidigd te worden. • Vermijd dat vonken, gensters en lasspatten in een brandgevaarlijke omgeving terechtkomen, plaats eventueel schermen. • Slijp, brand en las niet aan of in de nabijheid van recipiënten die ontvlambare vloeistoffen of gassen bevatten of bevat hebben.
Specifiek ongevalsrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Leg geen gereedschap of losse werkstukken op de machines. • Volg de specifieke veiligheidsinstructies op bij het stapelen, behandelen en opslaan van materiaal. • Gebruik geen perslucht voor het reinigen van machines. • Gebruik steeds de collectieve beschermingsmiddelen. • Gebruik steeds de persoonlijke beschermingsmiddelen volgens de veiligheidsinstructiekaarten van de gebruikte machines en/of gevaarlijke producten. • Raadpleeg en volg naast vermelde algemene veiligheidsinstructies de instructies van de veiligheidsinstructiekaarten.

1.5. Arbeidskledij en persoonlijke beschermingsmiddelen

- Gebruik steeds de aangepaste beschermingsmiddelen indien dit vereist is: slijp- of stofbril, stof- of verfmasker, gehoorbescherming, lasschort, enz ...
- Het dragen van een veiligheidsbril is verplicht voor alle ateliers op de plaatsen waar de pictogrammen dit aangeven.
- Bij lange haren is het dragen van een staart verplicht, bij het werken met apparatuur met draaiende onderdelen. (boren, frezen, ...)
- Draag geen ringen, oorknoppen, armbanden, kettingen en/of halssnoeren.
- Er wordt zonder aangepaste werkkledij niet gewerkt in het atelier. Veiligheidskap en gehoorbescherming zijn verplicht in bepaalde werksituaties. Raadpleeg daarvoor de instructiekaarten die bij de opdracht horen.
- Elke student staat zelf in voor het onderhoud van zijn werkkledij. Een regelmatige wasbeurt, alsook het herstellen van de gescheurde kledij, geven blijk van een zin voor netheid.
- Werkkledij is persoonlijk. Niemand draagt werkkledij van een medestudent.
- Gesloten, stevige schoenen met rubberen zolen geven een goede bescherming tegen vallende gereedschappen en zorgen voor een goede elektrische isolatie.
- Veiligheidsschoenen zijn aan te raden en verplicht in bepaalde ateliers waar de pictogrammen dit aangeven.

1.6. Persoonlijk materiaal

1.6.1. Inhoud

- Je moet het door de atelierverschuldigde voorgeschreven persoonlijk materiaal bijhouden. Zodoende hoef je je medestudenten niet te ontrouwen en voorkom je dat gereedschap van eigenaar verandert. Je moet je persoonlijk gereedschap voorzien van een merkteken.
- Leen je persoonlijk materiaal niet uit.
- De atelierverschuldigde is niet aansprakelijk voor jouw persoonlijk gereedschap indien dit zou verdwijnen.
- Volg voor het bewaren van je gereedschappen de richtlijnen van de atelierverschuldigde op. Die richtlijnen zijn afhankelijk van de beschikbare infrastructuur en kunnen van atelier tot atelier verschillend zijn.

1.6.2. Afsluiten en opbergen

- De kast, persoonlijk of ter beschikking gesteld door de hogeschool, moet steeds afgesloten worden door de studenten als ze de werkruimte verlaten. De inhoud van de niet afgesloten kleedkast kan in beslag genomen worden.
- Elke student werkt met zijn eigen materiaal en respecteert dat van andere studenten.
- Sancties bij beschadiging aan de kleedkast worden door de directie bepaald en opgelegd.

1.7. Gebruik van gereedschappen en grondstoffen

1.7.1. Toelating tot het magazijn van de hogeschool

- Als algemene regel wordt gesteld dat het magazijn en de opslagplaatsen voor grondstoffen niet toegankelijk zijn voor de studenten.
- Regels voor toegang en de organisatie van het magazijn worden bepaald door de directiesecretaresse.
- Alleen onder toezicht van een atelierverschuldigde of magazijnier kan een student toegelaten worden in het magazijn.

1.7.2. Gebruik van gereedschap van de hogeschool

- Gereedschap van de hogeschool wordt enkel gebruikt met de toelating van de betrokken atelierverschuldigde.
- Er kan alleen materiaal of gereedschap ontleend worden met de uitdrukkelijke toestemming van de atelierverschuldigde.
- Ontleend gereedschap wordt enkel gebruikt op school en niet doorgegeven aan medestudenten. De ontlener blijft verantwoordelijk.
- Controleer steeds de toestand van het gebruikte gereedschap voor én na het gebruik. Onregelmatigheden dien je onmiddellijk te melden aan je atelierverschuldigde, zoniet kan je ervoor verantwoordelijk gesteld worden.
- Het gereedschap wordt na gebruik - of op het einde van de lesbeurt - terug op zijn plaats gebracht. Niet te verantwoorden schade of verlies ervan dient vergoed te worden door de ontlener.
- De concrete werkwijze van het uitlenen van het materiaal kan per atelier verschillen. Bij het begin van het academiejaar worden de nodige afspraken gemaakt door de begeleidende docent/atelierverschuldigde.
- Apparatuur, gereedschap of machines die geen deel uitmaken van je opdrachten moeten onaangeroerd blijven.
- Machines of installatie die omwille van onderhoud of herstelling buiten dienst gesteld zijn, worden nooit gebruikt. Het "buiten dienst zijn" van een machine wordt duidelijk aangegeven door een aangepast teken.
- Er mogen geen arbeidsmiddelen en machines worden aangekocht of binnengebracht zonder medeweten en goedkeuring van de interne preventiedienst. Voor ieder arbeidsmiddel/machine dient een indienststelling te gebeuren, inclusief de opmaak van een veiligheidsinstructiekaart.

1.7.3. Gebruik van grondstoffen van de hogeschool

- Er wordt zuinig en verantwoord omgesprongen met de grondstoffen die de hogeschool ter beschikking stelt.
- Schade ten gevolge van onverantwoord en/of ondoelmatig gebruik ervan dient vergoed te worden.

1.7.4. Handelswijze met overschotten van grondstoffen

- Overschotten van grondstoffen worden altijd naar de daartoe bestemde plaats gebracht.
- Overschotten worden nooit meegenomen door studenten, zonder uitdrukkelijke en schriftelijke toelating van de atelierverschuldigde.
- Indien bij een controle vastgesteld wordt dat er overschotten aan grondstoffen in kleding en/of in de boekentas zit, wordt dit beschouwd als ontvreemding van eigendom van de hogeschool.

1.7.5. Gebruik van gereedschap en grondstoffen van derden

- Demonstratiemateriaal en/of materiaal van derden dat ter beschikking gesteld wordt voor de atelierverschuldigde en student, dient eerst toegelaten te worden door het departementshoofd.
- Er wordt verantwoord omgegaan met apparatuur en gereedschap die eigendom zijn van derden. De atelierverschuldigde beslist of studenten al dan niet werken met deze apparatuur.
- Er wordt zuinig en verantwoord omgesprongen met de grondstoffen die geen hogeschooleigendom zijn. Eventuele overschotten worden, samen met het afgewerkte product, terug meegegeven aan de eigenaar.

1.8. Orde en netheid

- Ordelijk en methodisch werken zijn onderdeel van vakmanschap.
- Uit onze houding tijdens het werk blijkt dat we zin hebben voor orde en netheid en verantwoordelijkheidszin.
- Het reinigen van de werkruimte en de onmiddellijke omgeving ervan gebeurt na iedere werkbeurt. Alle afval wordt opgeruimd, naar de daartoe bestemde plaats gebracht en daar ordelijk achtergelaten.
- Denk eraan dat de hogeschool aan selectieve afvalverzameling doet.
- Niets (tafels, stoelen, apparatuur, enz ...) wordt herschikt, noch verplaatst, weggenomen of anders aangesloten. Voor elke wijziging is de toestemming van de atelier-verschuldigde vereist. Worden er wijzigingen aangebracht dan dient men bij het einde van de werkbeurt alles terug op zijn plaats te zetten.
- Na gebruik worden machines en installaties terug in veiligheidstoestand geplaatst.
- De ingangen van de ateliers, alsook de doorgangen worden steeds vrijgehouden.
- Op het einde van een werkbeurt moet veel gebeuren. Doe je deel van de taken: machines reinigen, vloer vegen, afval opruimen, gereedschap en apparatuur op de juiste plaats opbergen, tafels en stoelen ordentelijk opstellen, ramen sluiten, waterkranen afsluiten, enz ...

1.9. Hygiëne

1.9.1. Eet-verbod

- Het is ten strengste verboden om te eten en te drinken in het atelier.

1.9.2. Wassen van de handen

- Iedereen wast zijn handen na elke werkbeurt.
- Het gebruik van benzine en/of ander oplosmiddel als reinigingsmiddel zijn ten strengste verboden.

1.9.3. Risico's beperken

- Gebruik de geschikte PBM's volgens de veiligheidsinstructiekaarten van producten met een potentieel veiligheids- of gezondheidsrisico. Het betreft hier risico's van verbranding besmetting of huidaanandoeningen voor de handen en het gelaat.

1.10. EHBO

1.10.1. Optreden bij ongeval

- Ingeval een ongeval wordt het secretariaat van de betreffende campus verwittigd. Bij een ernstige kwetsuur wordt er een EHBO-er gestuurd naar het slachtoffer.
- Laat elke kwetsuur noteren en verzorgen in het atelier door een opgeleide EHBO-er.
- Ernstige kwetsuren of aandoeningen worden behandeld in de centrale EHBO-post (aanmelden via het secretariaat).

1.10.2. Respecteren van EHBO-materiaal

- Draag zorg voor het EHBO-materiaal dat in het atelier aanwezig is. Gebruik het enkel voor het doel waarvoor het bestemd is! (Ontsmettingsmiddel is geen reinigingsmiddel voor apparatuur ...)
- Een student neemt geen materiaal uit de EHBO-koffer zonder uitdrukkelijke toestemming van de atelierverschuldigde/EHBO-er.
- De verschuldigde EHBO-er houdt toezicht op de inhoud van de EHBO-doos en indien nodig worden er bijbestellingen gedaan via de interne preventiedienst.

1.11. Brandpreventie en optreden bij brand

1.11.1. Optreden bij brand

- De studenten moeten op de hoogte zijn van de instructies voor optreden bij brand en volgen deze strikt op wanneer het nodig zijn. De "Richtlijnen bij brand, rookvorming of alarm" bevinden zich in elk atelier.

1.11.2. Brandpreventie

- Roken in de lokalen van de hogeschool is verboden. Denk erom dat roken ook verboden is omwille van de brandveiligheid.
- Alle uitgangen en nooduitgangen evenals 'looprichtingen' dienen steeds geheel vrij gehouden te worden, zodat er bij evacuatie geen hindernissen te overbruggen zijn.
- Inbreuken op de brandpreventie worden als een ernstig vergrijp beschouwd.

1.11.3. Eerbiediging van het brandbestrijdingsmateriaal

- Eerbiedig de inspanning die de hogeschool doet om ervoor te zorgen dat er voldoende blusmiddelen zijn. Denk eraan dat deze ook nodig kunnen zijn om je eigen veiligheid te verzekeren.
- Beschadiging van en/of het verplaatsen van de bestrijdingsmiddelen wordt beschouwd als ernstig vergrijp. Bemerkt je zelf beschadiging en/of verwijdering, geef dit dan onmiddellijk door aan je atelierverschuldigde.

1.12. Veilig werken

1.12.1. Veiligheidsinstructies

- Bij machines, installaties en gevaarlijke stoffen behoort een veiligheidsinstructiekaart. De hogeschool brengt deze niet enkel aan omdat het verplicht is, maar ook omdat zij noodzakelijk zijn om jou te laten werken volgens de regels van goed vakmanschap.
- De atelierverschuldigde is tevens verantwoordelijk voor het informeren van de veiligheidsvoorschriften van een toestel of product. Bij onduidelijkheden vraag je advies en/of hulp aan uw atelierverschuldigde.
- Ook specifieke verbale en visuele (pictogrammen) veiligheidsinstructies zullen door de studenten opgevolgd worden.

1.12.2. Gebruik van handgereedschap

- Gebruik het handgereedschap voor het doel waarvoor het bestemd is en kies het handgereedschap ook op basis van de precieze taak die je te vervullen hebt. Wanneer je niet echt zeker bent, raadpleeg steeds je atelierverschuldigde.
- Bij elektrische gereedschappen, controleer voor gebruik steeds de stekker en het snoer.

- Stel je een defect aan het gereedschap vast, breng dan onmiddellijk de atelierverschuldigde op de hoogte en gebruik het desbetreffend gereedschap niet.
- Breng gereedschappen, na gebruik, steeds terug op de voorziene plaats.

1.12.3. Gebruik van elektriciteit

- De voorschriften van het AREI worden door de hogeschool gevolgd, wat met zich meebrengt dat de studenten nooit op eigen initiatief mogen werken aan de elektrische installatie.
- Studenten en docenten hebben geen toegang tot elektrische verdeelborden. Dit is uitsluitend voorbehouden voor bevoegd personeel (BA4 of BA5).
- De aansluiting van machines of apparatuur wordt alleen gewijzigd na goedkeuring van de veiligheidsverschuldigde en onder begeleiding van de atelierverschuldigde.
- Apparatuur met beschadigde snoeren en/of stopcontacten mogen niet gebruikt worden.
- Defecten worden onmiddellijk gemeld aan de atelierverschuldigde.
- Elektriciteit is te beschouwen als een grondstof. Er wordt zuinig en verantwoord omgesprongen met het gebruik ervan. Schade ten gevolge van onverschuldigd en/of ondoelmatig gebruik ervan dient vergoed te worden.

1.12.4. Gebruik van de beschermingsmiddelen

- Collectieve beschermingsmiddelen bij cirkel- en lintzagen boren, slijpstenen; frezen, mogen nooit weggenomen worden of overbrugd. De tijd die je zo zou 'sparen' weegt niet op tegen het verhoogde risico.
- Het gebruik van individuele beschermingsmiddelen is verplicht wanneer je werkzaamheden risico's opleveren voor je ogen, je hoofd, je handen of je voeten.

1.12.5. Starten en herstarten van machines / meetopstellingen

- Machines en installaties worden enkel gestart na toelating van de atelierverschuldigde.
- Voor herstellingen of nieuwe opstellingen worden de machines volledig stilgelegd en wordt de spanning uitgeschakeld. Aan de machine of installatie wordt een waarschuwingsbord gehangen dat alleen met medeweten van campusbeheer mag verwijderd worden.
- Na een herstelling of nieuwe instelling geeft de atelierverschuldigde de toelating voor heropstart.
- Meetopstellingen breng je niet onder spanning zonder voorafgaand nazicht en toestemming van de atelierverschuldigde.
- Schakel nooit de spanning in van de machine of meetopstelling die toebehoort aan een medestudent.
- Laat nooit een draaiende machine onbewaakt achter.

1.12.6. Gebruik van de noodstop

- Vergewis je van de plaats waar de noodstop zich bevindt op de machine.
- Misbruik maken van de noodstop is een ernstige inbreuk op de vigerende wetgeving.

1.12.7. Tillen van lasten

- Doe niet stoer wanneer lasten dienen verplaatst te worden.
- Til volgens de regels van de kunst en buig door je knieën, buig zo weinig mogelijk je rug.
- Maak gebruik van de voorziene handgrepen.
- Maak gebruik van de beschikbare hulpmiddelen.

1.12.8. Gebruik van hefwerktuigen

- Bediening van hefwerktuigen, hefbruggen, takels, e.d. is niet toegelaten voor studenten.
- Enkel personen die de nodige opleiding / instructies gekregen hebben, werken met hefwerktuigen.

1.12.9. Gebruik van ladders en stellingen

- Stellingen mogen niet opgebouwd worden door studenten. Dit mag enkel door atelierverschuldigde of onderhoudspersoneel gebeuren.

- Volg richtlijnen voor het gebruik van stellingen. Begin niet met de werkzaamheden, of onderbreek ze, indien je een defect vaststelt. Meld dit bij de verantwoordelijke.
- Controleer ladders voor gebruik. Pas de regels toe voor gebruik van de ladders. Gebruik geen defecte ladder.
- Bij gebruik van een ladder door studenten wordt er steeds in een groepje van twee gewerkt. Eén student voert de werkzaamheden uit op de ladder en een andere student houdt de ladder stevig vast.
- Stellingen worden nooit verplaatst met personen erop.

1.12.10 Gebruik van perslucht

- Perslucht mag enkel gebruikt worden volgens de aanwijzingen van de atelierverschuldigde.
- Indien je (hoogst uitzonderlijk) perslucht moet gebruiken voor het reinigen van machines, neem dan voldoende voorzorgen wat betreft wegvliegende vuildeeltjes. Het dragen van een gelaatsbescherming is hierbij verplicht.

1.12.11 Uit te voeren werken buiten het atelier

- Voor stages in bedrijven, door de hogeschool ingericht, moet de student de stagereglementen zeer strikt volgen. De stagiair moet zich houden aan de reglementering van het stagebedrijf.
- Het atelierreglement blijft geldig als opdrachten buiten het atelier op het hogeschoolterrein worden uitgevoerd.
- Bij werkzaamheden buiten de normale ateliers moet de nodige signalisatie en afscherming van gevaar voor voorbijgangers voorzien worden.
- Indien je een opdracht te vervullen hebt in een atelier van een ander afdeling, dan moet je je eveneens houden aan de reglementering van die afdeling en de verschuldigde atelierverschuldigde verwittigen

1.12.12 Signaleren van defecten en storingen

- De hogeschool doet inspanningen om defecten en storingen te vermijden en/of op te sporen. Het is echter eenieder's taak om deze te signaleren. De directie, campusbeheer of atelierverschuldigden zullen beslissen wat er gedaan moet worden.
- Wie betrapt wordt op het moedwillig veroorzaken van defecten of storingen riskeert een strenge sanctie met inbegrip van eventuele uitsluiting. Het veroorzaken van defecten en storingen kan immers het normale hogeschoolleven en de veiligheid ervan in het gedrang brengen.
- Alle onregelmatigheden die opgemerkt worden binnen en buiten de lessen moeten gemeld worden aan de directie van de hogeschool.

1.12.13 Terugplaatsen van componenten na werkzaamheden

- Na het onderhoud of de herstelling van machines moeten de afschermingen teruggeplaatst worden door de hersteller.
- Het overbruggen van veiligheidscomponenten is ten strengste verboden.
- Na werkzaamheden aan de elektrische installatie worden de automaten terug ingeschakeld.
- Iedereen die werken uitvoert, is onderworpen aan de meldingsplicht.

1.12.14 Elektriciteitswerken

- Werken aan de elektrische installatie van de hogeschool mogen uitsluitend uitgevoerd worden door bevoegd personeel (BA4 of BA5) of door externe vakmensen. De atelierverschuldigde zal de installatie controleren vooraleer de installatie opnieuw in bedrijf wordt genomen.
- Alle werken worden uitgevoerd volgens de bestaande normalisatie. Men zal zich strikt houden aan de geldende veiligheidsvoorschriften. Het naleven van de instructies van de veiligheidskaarten is verplicht.

Zoals in elk ander bedrijf bestaat ook in onze hogeschool een potentieel gevaar voor arbeidsongevallen. Nochtans kan elk werk veilig gebeuren als het op de juiste manier uitgevoerd wordt. Daarom zijn er in onze hogeschool een aantal veiligheidsregels uitgevaardigd die je in staat stellen deze juiste werkwijze toe te passen.

Samen met de atelierversaantwoordelijken moeten wij risico's opsporen en maatregelen nemen om onveilige handelingen en toestanden die ongevallen tot gevolg kunnen hebben te voorkomen.

De volgende tekst is enkel bedoeld als een korte handleiding waarin de voornaamste veiligheidsregels vermeld zijn. In de volgende hoofdstukken wordt aandacht besteed aan beschermingsmiddelen, reddingsmiddelen, preventieve maatregelen en uiteraard ook een aantal algemene regels.

Lees elk hoofdstuk aandachtig door. Deze informatie is noodzakelijk voor het veilig en gezond werken in onze hogeschool. Wij hechten belang aan ieders veiligheid en in het bijzonder aan de jouwe.

Namens de directie en de atelierversaantwoordelijken.

Veilig werken kan slechts als iedereen meewerkt!

Hoofdstuk 2: Algemene regels in geval van alarm

2.1. Alarmsignaal

Het alarmsignaal bij brand, rookvorming of alarm is het onophoudelijk loeien van een sirene.

2.2. Evacueren

Evacueren is het verlaten van het klaslokaal, labo of atelier via de dichtst nabijgelegen uitgang naar een veilige omgeving. Hierbij moet gezorgd worden dat er geen paniek ontstaat, dat iedereen op een rustige manier, zijn lokaal kan verlaten. Men laat jassen en boekentassen achter.

Uitsluitend bij een vooraf aangekondigde ontruimingsoefening geeft de brandweer de toestemming je laptop af te sluiten en mee te nemen naar de verzamelplaats. Alle ontruimingsoefeningen worden in de PXL aangekondigd tijdens het eerste lesuur in de voormiddag van dezelfde dag dat de oefening gehouden wordt.

In elke andere situatie waarbij tot evacuatie van de gebouwen moet worden overgegaan, moet iedereen alles achterlaten en onmiddellijk het gebouw verlaten volgens de opgegeven vluchtweg. De evacuatieroute is afhankelijk van de plaats van waaruit geëvacueerd moet worden. De groene (of wit-zwarte) pictogrammen geven de juiste weg aan. De evacuatieroute maakt uiteraard gebruik van uitgangen en nooduitgangen. Het is daarom in ieders en ook in je eigen belang dat deze doorgangen vrijgehouden worden.

2.3. Evacuatieplaats

Een evacuatieplaats is een plaats waar op een veilige manier gewacht kan worden tot de problemen, die de evacuatie hebben veroorzaakt, zijn opgelost.

De evacuatieplaats bevindt zich op het plein aan de studententoren .

2.4. Algemene instructies

- Blijf kalm.
- De atelierversaantwoordelijke laat, indien nodig, onmiddellijk het secretariaat verwittigen.
- Sluit ramen en deuren, laat steeds de lichten branden.
- Blijf samen en volg de atelierversaantwoordelijke:
 - Loop niet;
 - Volg de normale uitgangsweg (het teken "uitgang");
 - Indien deze weg niet meer bruikbaar is, volg dan een alternatieve uitgangsweg (volg het pictogram "nooduitgang").
- Keer nooit terug
- Ga naar de evacuatieplaats:
- Stel je per groep op.
- De atelierversaantwoordelijke:
 - Deelt aan de controlepost mee:
 - Naam van de groep
 - Aantal getelde studenten
 - Namen van afwezige studenten
 -

Hoofdstuk 3: Persoonlijke beschermingsmiddelen

3.1. Inleiding

- Bij het gebruik van machines, installaties en gevaarlijke stoffen wordt er steeds gelet op de veiligheid en gezondheid van de gebruiker. Ondanks de vele veiligheidskeurmerken (o.a. CE,...) en regulerende marktcontroles dient iedere gebruiker zich met persoonlijke beschermingsmiddelen te beschermen tegen de bestaande risico's. Deze kan men terugvinden op de veiligheidsinstructiekaarten van de desbetreffende machine of product. Ingeval van twijfel kan men deze informatie als volgt opvragen:
 - Machine : veiligheidsinstructie van de handleiding.
 - Product/chemisch agens : MSDS-fiche.
- Het dragen of gebruik van deze middelen heeft tot doel ons tegen letsels en verwondingen te beschermen, en rechtstreeks hiermee verbonden bij te dragen tot het veilig werken.
- Elke gebruiker of drager van deze beschermingsmiddelen is verantwoordelijk te melden als deze moeten hersteld of vervangen worden.
- Eenieder heeft ook het recht en de plicht de verantwoordelijke op nieuwe risico's of de noodzaak van bijkomende bescherming te wijzen.
- Elke gebruiker heeft de plicht de afdelingsverantwoordelijke te contacteren in alle gevallen waarin hij twijfelt over procedures en instructies.

3.2. Oog en gelaatsbescherming

Denk aan het mogelijke gevaar voor je ogen voordat je gaat werken. Je hebt maar twee ogen en ze zijn onvervangbaar.

3.2.1. Veiligheidsbrillen

Het dragen van een veiligheidsbril is verplicht in ruimten en plaatsen die aangeduid zijn met:

Veiligheidsbril verplicht

3.2.2. Autogeen lasbril

Moet gedragen worden bij alle autogeen laswerk en snijwerk.

3.2.3. Laskap voor elektrisch lassen

Bij het lassen is het niet voldoende wanneer alleen je ogen beschermd zijn. De huid moet eveneens beschermd worden tegen ultraviolet stralen. Vandaar de laskap met kijkglas, die het gehele gelaat beschermt.

3.2.4. Gelaatsbescherming

Naast de middelen om de ogen te beschermen, zoals een veiligheidsbril, is er ook het gelaatscherm. Dit moet gebruikt worden bij het uitvoeren van werkzaamheden waarbij het gevaar bestaat dat chemicaliën of objecten het aangezicht kunnen kwetsen.

Gelaatsbescherming verplicht

3.3. Gehoorbescherming

Het dragen van gehoorbescherming is verplicht op plaatsen die aangeduid zijn met:

Gehoorbescherming verplicht

3.4. Handen

Om je handen tegen verwondingen te beschermen zijn werkhandschoenen verkrijgbaar. Indien je in contact kan komen met chemicaliën of warme delen en oppervlakten zijn daarvoor bestemde handschoenen ter beschikking in het magazijn van de hogeschool.

Veiligheidshandschoenen verplicht

3.5. Lichaam

- Naast de normale kledij is het verplicht een overall of schort te dragen in elke atelier en dit om gevaren en schade te voorkomen. Draag geen loshangende of rafelende kleding.
- Het oprollen van mouwen of het uittrekken van werkhemden vergroot de kans op brandwonden, schrammen of sneden en is daarom niet toegestaan.
- Hou de kleding proper. Kleding doordrenkt met olie, vet of andere chemicaliën vormt een extra brandgevaar.

Hoofdstuk 4: Noodveiligheidsmateriaal

Naast de door onze hogeschool getroffen beveiligingen zijn er ook nog verschillende maatregelen genomen om persoonlijke letsels te voorkomen of de gevolgen van een onverhoopt ongeval tot een minimum te beperken.

4.1. Branddeken

- Branddekens zijn te vinden in de lasafdeling
- Het branddeken wordt gebruikt door een arm door de lus te steken en zich in het deken te wikkelen.

4.2. Oogdouche

- Wanneer een oog geïrriteerd is door een voorwerp, kan men gebruik maken van een oogdouche. Men plaatst het oogstuk op het oog en spoelt met lauw water tot het voorwerp uit het oog verwijderd is.

4.3. Afbakeningsmateriaal

- Afspanninglint is voorradig in het magazijn. Dit moet gebruikt worden om gebieden, die bij het betreden risico's inhouden, af te bakenen.

4.4. Brandbestrijdingsmateriaal

Mobiele brandbestrijdingsmiddelen

- Brandblusapparaten moeten op hun voorziene plaats blijven hangen en mogen enkel gebruikt worden in geval van brand.
- Na het gebruik van een brandblusapparaat moet dit zo snel mogelijk naar de dienst campusbeheer gebracht worden, voor hervulling.
- Houd de ruimte rondom de brandbestrijdingsmiddelen vrij. Zorg dat ze gemakkelijk bereikbaar en zichtbaar blijven. Gebruik ze niet als kapstok of bergplaats.
- Meld onmiddellijk elk defect of misbruik.
- Maak je vertrouwd met het type van brandblusser en de plaats waar deze ophangt in het atelier waar je werkt.

Poederblusser

- Te gebruiken voor het blussen van alle soorten branden, echter speciaal voor gas- en vloeistofbrandstoffen.
- Zowel binnen als buiten de gebouwen te gebruiken.
- Droog poeder geleid geen elektriciteit.
- Het brandblusapparaat steeds rechtop houden gedurende het blussen.
- Trek de veiligheidspal uit het mechanisme.

Algemene richtlijnen

- Elk blustoestel is voorzien van een afsluiter. Gebruik deze mogelijkheid en onderbreek het blussen van tijd tot tijd om te zien of het vuur reeds uit is.
- Blijf echter aandachtig voor het mogelijk terug opvlammen van de brand.
- Let goed op en houd het blusmiddel bij de hand.
- Poeder dekt de brand niet blijvend af.
- Benader de brand altijd met de wind in de rug.
- Bestrijd de brand van onder af.
- Spuit op de vuurbasis, niet in de vlammen of de rook.
- Een brand van enige omvang kan best van verschillende kanten tegelijk worden bestreden.
- Twijfel nooit over het geven van een brandalarm.
- Indien een brand met eigen blusmiddelen bedwongen is, moet de dienst veiligheid altijd direct in kennis worden gesteld.

Hoofdstuk 5: Eerste hulpverlening

5.1. Arbeidsongeval of incident

5.1.1. Arbeidsongeval

Is elk ongeval dat een werknemer - atelierverschuldigde - student treft tijdens de activiteiten op de hogeschool en dat een letsel veroorzaakt. Ook een ongeval dat zich voordoet op de weg van en naar de hogeschool, binnen het normale traject, wordt beschouwd als een arbeidsongeval.

5.1.2. Incident / Bijna – ongeval

Is elke gebeurtenis die niet resulteert in menselijk leed (verwonding), maar wel had kunnen resulteren in een arbeidsongeval. Wanneer je gevaarlijke situaties opmerkt in je werkomgeving, gelieve deze te melden aan je atelierverschuldigde en aan de campusbeheerder. Het rapporteren van "bijna-ongevallen" geeft zeer belangrijke informatie over aanwezige risico's en geeft de mogelijkheid om preventieve acties te nemen. Het is belangrijk dat deze informatie zo snel mogelijk doorgegeven wordt aan de preventieadviseur door de betrokkene of door de atelierverschuldigde.

5.2. EHBO

Het bieden van dringende, noodzakelijke hulp in afwachting van gespecialiseerde verzorging noemen we eerstehulpverlening.

5.2.1. Alarmering

Bepaalde kleine noden kunnen worden opgelost en behandeld met behulp van de aanwezige EHBO-koffers.

Bij meer ernstige verwondingen wordt er altijd een hulpverlener opgeroepen via het onthaal/secretariaat van de betreffende campus. Deze opgeleide hulpverlener voorziet de eerste hulpverlening en beslist of gespecialiseerde hulp wordt opgeroepen via het algemeen noodnummer 112.

Bij zeer ernstige EHBO-situaties kan men ook steeds onmiddellijk het algemeen extern noodnummer 112 contacteren.

5.2.2. Verantwoordelijkheden

Ieder arbeidsongeval of -incident moet gemeld worden aan de interne preventiedienst.

Hoofdstuk 6 Hygiëne

6.1. Wees zindelijk op jezelf en je kleding

- Reinig zorgvuldig de huid van alle olie of vet. Indien het niet verwijderd wordt, dient het als agent om stof, vuil en schadelijke bacteriën op de huid te houden.
- Verander van kleding voor en na het werk en indien nodig voor het eten.
- Indien de kleding bevuild raakt door zuren, alkaliën of andere chemische stoffen moet deze onmiddellijk uitgetrokken worden; de getroffene moet zich zorgvuldig met water en zeep wassen.
- Hoe gezond u ook bent, u kunt zich niet veroorloven risico's te nemen bij infectie. Een kleine schram of wonde kan in het begin belangrijk schijnen, maar het uitstellen van verzorging kan ernstige gevolgen hebben.

6.2. Wees zindelijk bij het eten

- Eet nooit op een plaats waar gewerkt wordt, maar wel in de daarvoor voorziene ruimtes.
- Eet met propere handen, was je handen na het werken en voor het eten

Hoofdstuk 7: Milieuzorg

Concreet aan milieuzorg doen is niet zo moeilijk. Indien je je houdt aan een aantal gedragsregels kan je een niet onbelangrijk steentje bijdragen aan het milieu.

- Zuinig zijn op energie:
 - Vermijd verspilling van energie door bijvoorbeeld overbodige verlichting te doven (wasplaats);
 - Zet je machine af tijdens de pauze;
 - Hou je deuren gesloten in de winterperiode
- Zuinig zijn op grondstoffen
 - Knoei niet moedwillig met grondstoffen (metaal, draad, buis, ...);
 - Sluit de waterkraan af nadat je handen gewassen hebt;
 - Draag zorg voor het gebruikte gereedschap
- Help de afvalberg mee te beheersen
 - Vermijd zoveel mogelijk afval;
 - Ruim je werkpost op;
 - Sorteert het afval in de daartoe bestemde afvalbakken of stockeerruimte
 - KGA: **K**lein **G**evaarlijk **A**fval
 - GFT: **G**roenten **F**ruit en **T**uinafval
 - PMD: **P**lastiek, **M**etaal en **D**rankverpakking
 - GSP: **G**evaarlijke **S**toffen en **P**reparaten

In het Belgisch Staatsblad van 19 september 1997 verscheen het Koninklijk Besluit van 17 juni 1997 betreffende de "veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk" als omzetting van de Europese Richtlijn 92/58/EEG betreffende de minimumvoorschriften voor de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk.

8.2. Signalisatieborden

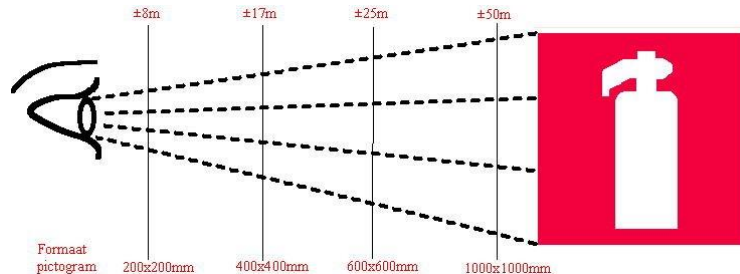
De algemene intrinsieke kenmerken betreffende signalisatieborden eisen dat de pictogrammen zo eenvoudig mogelijk moeten zijn en dat de voor het begrip overbodige details dienen weggelaten te worden. De specifieke borden moeten voor de omschreven verboden handelingen, gevaren, verplichtingen of andere informatie, gebruikt worden. De gebruikte pictogrammen mogen licht afwijken van of meer gedetailleerd zijn dan de voorstellingen hieronder. De betekenis ervan dient evenwel dezelfde te zijn en verschillen of aanpassingen mogen de betekenis niet onduidelijk maken. Voor wat betreft de afmetingen moeten de borden dusdanige afmetingen en kleur- en lichttechnische eigenschappen bezitten dat zij goed zichtbaar en gemakkelijk te begrijpen zijn.

Type	Vorm	Hoofdkleur		Pictogram	Voorbeeld
Verbodsborden	Rond	Wit	Rood	Zwart	
Waarschuwingbord	Driehoek	Zwart	Geel	Zwart	
Gebodsbord	Rond	Blauw		Wit	
Reddingsbord	Vierkant/Rechthoek	Groen		Wit	
Brandbestrijding	Vierkant/Rechthoek	Rood		Wit	

Aanwijzingspictogram	Vierkant/Rechthoek	Wit	Zwart	
Waarschuwingpictogram	Vierkant	Wit met rode rand	Zwart	

Door de combinatie van vormen en kleuren zijn 5 categorieën van signalisatieborden gedefinieerd. Twee voorname soorten pictogrammen, aanwijzingspictogrammen en waarschuwingpictogrammen, worden eveneens besproken.

De borden worden in beginsel, rekening houdend met eventuele obstakels, op passende hoogte en op een passende plaats ten opzichte van het gezichtsveld geïnstalleerd, hetzij bij de toegang tot een zone waar een algemeen risico bestaat, hetzij in de onmiddellijke nabijheid van een bepaald risico of het te signaleren object, en wel op een goed verlichte en gemakkelijk toegankelijke en zichtbare plaats. Een bord moet worden verwijderd zodra de situatie die de aanwezigheid ervan rechtvaardigt, niet meer bestaat.

Voor wat betreft de afmeting van het signalisatiebord zijn er geen strikte regels bepaald. Het is evenwel duidelijk dat wanneer een signalisatiebord op grote afstand moet gezien worden dit over grotere afmetingen zal moeten beschikken.

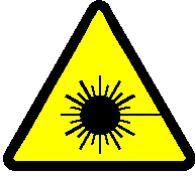

8.3. Verbodsbord

Het verbodsbord heeft een ronde vorm met een zwart pictogram op witte achtergrond, rode rand en balk (die van links naar rechts over het pictogram loopt onder een hoek van 45° ten opzichte van de horizontale lijn) (de rode kleur moet ten minste 35 % van het oppervlak van het bord beslaan).

Verboden te roken			Geen drinkwater
Vuur, open vlam en roken verboden			Geen doorgang voor onbevoegden
Verboden voor voetgangers			Verboden voor transportvoertuigen
Verboden met water te blussen			Verboden toegang

8.4. Het waarschuwingsbord

Het waarschuwingsbord heeft een driehoekige vorm met een zwart pictogram op een gele achtergrond, zwarte rand (de gele kleur moet ten minste 50 % van het oppervlak van het bord beslaan).

Ontvlambare stoffen of hoge temperatuur			Schadelijke of irriterende stoffen
Nat vloeroppervlak			Bijtende stoffen
Gevaar voor elektrische spanning			Hangende lasten
Transportvoertuigen			Giftige stoffen
Gevaar			Laserstraal
Radioactieve stoffen Ioniserende straling			Niet-ioniserende straling
Belangrijk magnetisch veld			Struikelen
Vallen door hoogteverschil			Biologisch gevaar

Lage temperatuur			Explosieve stoffen
------------------	---	--	--------------------

8.5. Het gebodsbord

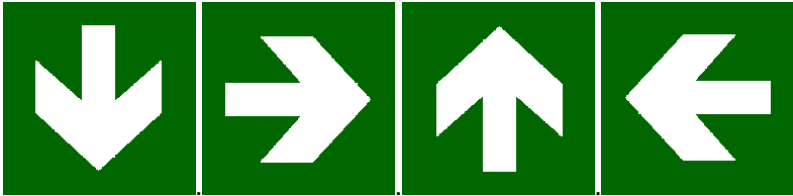

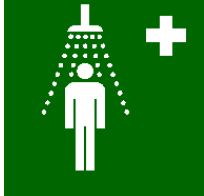

Het gebodsbord heeft een ronde vorm met wit pictogram op blauwe achtergrond (de blauwe kleur moet ten minste 50 % van het oppervlak van het bord beslaan).

Oogbescherming verplicht			Veiligheidshelm verplicht
Gehoorbescherming verplicht			Adembescherming verplicht
Veiligheidsschoenen verplicht			Veiligheidshandschoenen verplicht
Veiligheidspak verplicht			Gelaatsbescherming verplicht

8.6. Het reddingsbord.

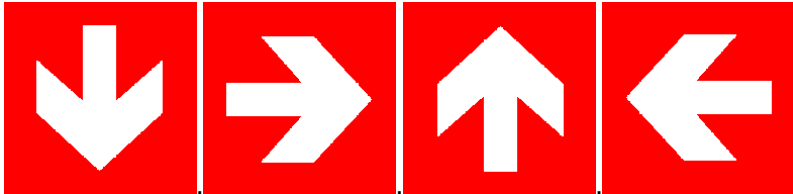

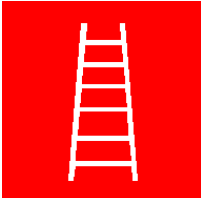

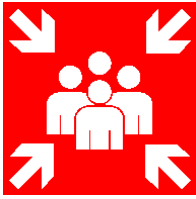
Het reddingsbord heeft een rechthoekige of vierkante vorm met wit pictogram op groene achtergrond (de groene kleur moet ten minste 50 % van het bord beslaan).

De deuren van de uitgangen en nooduitgangen gesignaleerd door onderstaande reddingsborden draaien open in de vluchtrichting.

Nooduitgang		 	Naar Nooduitgang
 <p>Te volgen richting (wordt samen met één van de onderstaande borden gebruikt)</p>			
EHBO hulp			Draagberrie
Veiligheidsdouche			Ogen spoelen
Telefoon voor redding en eerste hulp			Uitgang - Nooduitgang

8.7. Borden in verband met het brandbestrijdingsmaterieel

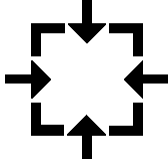

Borden in verband met het brandbestrijdingsmaterieel hebben een rechthoekige of vierkante vorm met wit een pictogram op rode achtergrond (de rode kleur moet ten minste 50 % van het oppervlak van het bord beslaan).

			
<p>Te volgen richting (wordt samen met één van de onderstaande borden gebruikt)</p>			
Blusapparaat			Brandslang
Ladder			Telefoon voor brandbestrijding
Branddeken			Verzamelpunt

8.8. Aanwijzingspictogram

Het aanwijzingspictogram heeft een rechthoekige of vierkante vorm met een zwart pictogram op witte achtergrond.

De deuren van de uitgangen gesignaleerd door onderstaand aanwijzingspictogram draaien niet open in de vluchtrichting

Toegang voor rolstoelgebruikers			Telefoon
Informatiepunt			Cafeteria
Lift		WC	Toilet
Uitgang			Trefpunt
Herentoilet			Damestoilet

Hoofdstuk 9 Etikettering van gevaarlijke producten (CLP-verordening)

Waarschuwingspictogrammen op verpakkingen

Het waarschuwingspictogram dat weergegeven is op verpakkingen is een middel om de gebruiker te informeren over de aard van de stof en tot welke categorie ze behoort. Uiteraard is het mogelijk dat een stof tot meerdere categorieën kan behoren.

Op verpakkingen van alle gevaarlijke stoffen dienen de **H- en P-zinnen** voor te komen. Gevaarlijke stoffen of mengsels van gevaarlijke stoffen moeten volgens de voorschriften van GHS ingedeeld worden in één of meerdere categorieën. Voor elke categorie schrijft GHS voor welk pictogram, signaalwoord, bijhorende gevarenaanduidingen (H-zinnen; *hazard*) en voorzorgsmaatregelen (P-zinnen; *precaution*) op het etiket moeten vermeld worden.

De H- en P-zinnen vervangen de vroegere Europese R- en S-zinnen en zijn verplicht op de etikettering vanaf 1 december 2010 voor zuivere stoffen en 1 juni 2015 voor mengsels.

De productnaam	<p>De productnaam blijft een bron van verwarring. Het is soms zeer moeilijk te achterhalen welke verschillende stoffen er in een bepaald preparaat aanwezig zijn.</p> <p>De wetgever verplicht de fabrikant informatie te verstrekken over de samenstellende stoffen welke een gevaar inhouden. Deze informatie volstaat echter niet altijd om een betrouwbare diagnose te stellen van de effectieve gevaren van een product. De 'procentuele samenstelling' van een product is trouwens niet zelden geheime informatie en de fabrikant is niet geneigd deze informatie vrij te geven.</p> <p>In laatste instantie kan de arbeidsgeneesheer de procentuele samenstelling van een product opvragen en een gezond principe is dan: indien de fabrikant de informatie niet wil geven, wordt het product ook niet aangekocht.</p>
De fabrikant	<p>De persoon die verantwoordelijk is voor het op de markt brengen van een gevaarlijk preparaat, dat wil zeggen de fabrikant, de importeur of de tussenhandelaar.</p> <p>Deze moet de afnemer, dat wil zeggen de professionele gebruiker van het preparaat, een veiligheidsinformatieblad (Material Safety Data Sheet) verstrekken dat volgende informatie bevat:</p> <p>Veiligheidsinformatieblad of MSDS-fiche</p> <ol style="list-style-type: none">1. Identificatie van de stof of het preparaat en van de vennootschap/onderneming;2. Samenstelling en informatie over de bestanddelen;3. Risico's;4. Eerstehulpmaatregelen;5. Brandbestrijdingsmaatregelen;6. Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het preparaat;7. Hantering en opslag;8. Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming;9. Fysische en chemische eigenschappen;10. Stabiliteit en reactiviteit;11. Toxicologische informatie;12. Ecologische informatie;13. Instructies voor verwijdering;14. Informatie met betrekking tot het vervoer;15. Wettelijk verplichte informatie;16. Overige informatie.

De H(R)-zinnen	De gevaaraanduiding gebeurt sinds 2010 a.d.h.v. H-zinnen (Hazard) . Deze werden vroeger ook wel de R-zinnen genoemd. De mogelijkheid dat R-zinnen nog voorkomen op verpakkingen is bestaande.
De P(S)-zinnen	De gevaaraanduidingen op de etiketten worden meestal extra voorzien van P-zinnen (Precaution-voorzorgsmaatregelen) . Vroeger werden deze aanduidingen gegeven onder de vorm van S-zinnen. Deze zinnen hadden meer een waarschuwingskarakter. De vernieuwde P-zinnen hebben een meer preventief karakter. Indien deze zinnen niet gekend of herkenbaar zijn op het product kan men deze ten alle tijden opvragen bij de fabrikant van het product.

Het waarschuwpictogram heeft een vierkante vorm met een zwart pictogram op een oranje achtergrond en een zwarte rand.

Pictogram	Voorbeelden	Preventiemaatregelen
 <p>GHS02 - ontvlambaar</p> <p>Licht ontvlambare stoffen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gassen, die gemengd met lucht bij normale druk ontvlambaar zijn vloeistoffen met een vlampunt tussen 0°C en 21°C. Stoffen die, zonder toevoeging van energie bij omgevingstemperatuur en aan de lucht blootgesteld, kunnen ontbranden (b.v.: nat hooi). <p>Stoffen die bij aanraking met water of vochtige lucht gevaarlijke hoeveelheden ontvlambare gassen ontwikkelen.</p>	<p>Petroleum, benzine.</p> <p>Brandalcohol of methanol.</p> <p>Terpentijn, lichte white spirit, aceton.</p> <p>Kwastenreiniger, verfverdunder.</p> <p>Verf in spuitbussen, metaalverf.</p> <p>Ruitenontdooier, luchtverfrisser.</p> <p>Contactlijm, neopreenlijm.</p>	<p>Producten bewaren in goed verluchte ruimte.</p> <p>Nooit gebruiken in de buurt van hittepunten, hete oppervlakken, gloeiende gensters of open vlam.</p> <p>Verboden te roken.</p> <p>Draag warmtebestendige kledij (geen kunstvezels) en houd steeds een brandblusser binnen handbereik.</p> <p>Ontvlambare stoffen (F symbool) niet samen met verbrandingsbevorderende, oxiderende stoffen (O symbool) opslaan.</p>

 <p>GHS01 - explosief</p> <p>Een ontplofbare of explosieve stof, symbool E, is een stof die kan ontploffen onder invloed van een ontstekingsbron, of een stof die meer gevoelig is aan schokken en wrijvingen dan nitrobenzeen. b.v.: picrinezuur.</p>	<p>- Vele verbruiksgoederen welke in spuitbussen beschikbaar zijn, zijn potentiële bommen (zelfs leeg) indien ze boven de 50°C opgewarmd worden: luchtverfrisser, haarlak, autolak, vernis, ruitenontdooier (wagen).</p> <p>- Gassen (waterstof, acetyleen, propaan, butaan, LPG).</p>	<p>Oververwarming vermijden en afscherming tegen zonnestralen, t.e.m. in de wagen!</p> <p>Nooit in de buurt plaatsen van warmtebronnen, fornuizen, verwarmingstoestellen, lampen, ...</p> <p>Nooit roken of vuur maken tijdens het gebruik.</p>
---	--	---

 <p>GHS06 - giftig</p> <p>Giftige stoffen zijn stoffen die bij opname door inademing en/of inslikken of bij opname door de huid, een ernstig acuut of chronisch risico inhouden, dat eventueel zelfs de dood tot gevolg hebben.</p> <p>Voor giftige stoffen ligt LD50 bij opname langs de mond bij de rat, tussen 25 mg en 200 mg per kg lichaamsgewicht.</p> <p>Voor zeer giftige stoffen is de acute toxiciteit bij ratten, uitgedrukt als LD50 bij opname langs de mond kleiner dan 25 mg per kg lichaamsgewicht.</p>	<p>Methanol (brandalcohol), ontvlekkers.</p> <p>Sprays voor impermeabiliseren..</p> <p>Ontsmettingsproduct.</p> <p>Sprays voor autolakken.</p> <p>Pesticiden.</p> <p>Kankerverwekkende stoffen: benzeen, ethyleenoxide, zinkchromaten, asbest</p>	<p>ANTIGIFCENTRUM 070/245.245</p> <p>Persoonlijke beschermingsmiddelen dragen om contact te vermijden (handschoenen, overall, gelaatscherm, veiligheidsbril, masker).</p> <p>Werken in goed verluchte ruimte of in open lucht; afzuigen; ventileren.</p> <p>Goede hygiëne: handen wassen, niet eten, niet roken tijdens gebruik.</p> <p>Producten in spuitbussen zijn gevaarlijker (gemakkelijker in te ademen).</p>
--	---	---

 <p>GHS03 - Oxiderend</p> <p>Een oxiderende stof, symbool O, veroorzaakt bij aanraking met andere stoffen, met name ontvlambare stoffen, een sterk exotherme reactie. Deze oxiderende stof is vaak rijk aan zuurstof en heeft de eigenschap de verbranding van ontvlambare stoffen in stand te houden, en bijgevolg branden te veroorzaken. Ook andere stoffen, zoals chloor en broom, die geen zuurstof bevatten, maar toch een sterk oxiderende werking hebben, horen in deze categorie thuis.</p>	<p>Waterstof- en andere peroxiden.</p> <p>Chloraten, permanganaten, sterke salpeter- en perchloorzuren.</p>	<p>Producten bewaren in goed verluchte ruimte.</p> <p>Nooit gebruiken in de buurt van hittepunten, hete oppervlakken, gloeiende gensters of open vlam.</p> <p>Verboden te roken.</p> <p>Draag warmtebestendige kledij (geen kunstvezels) en houd steeds een brandblusser binnen handbereik.</p> <p>Ontvlambare stoffen (F symbool) niet samen met verbrandingsbevorderende, oxiderende stoffen (O symbool) opslaan.</p>
---	---	---

 <p>GHS07 - schadelijk - irriterend</p> <p>Schadelijke stoffen veroorzaken bij inademing of opname door de mond of de huid een beperkte schade.</p> <p>LD50 ligt bij opname langs de mond bij de rat tussen 200 mg en 2000 mg per kg lichaamsgewicht. Bij opname langs de huid of via de ademhaling liggen de waarden hoger. Tot deze categorie van stoffen behoren ook de stoffen die genetische schade kunnen aanrichten.</p>	<p>Ontvlekkers, trychloorethyleen.</p> <p>Reinigingsproducten, verfverduunners.</p> <p>Houtbeschermings- en veredelingsproducten.</p> <p>Afbijtproducten voor verf.</p>	<p>ANTIGIFCENTRUM 070/245.245</p> <p>Persoonlijke beschermingsmiddelen dragen om contact te vermijden (handschoenen, overall, gelaatscherm, veiligheidsbril, masker).</p> <p>Werken in goed verluchte ruimte of in open lucht; afzuigen; ventileren.</p> <p>Goede hygiëne: handen wassen, niet eten, niet roken tijdens gebruik.</p> <p>Producten in spuitbussen zijn gevaarlijker (gemakkelijker in te ademen).</p>
--	---	---

 <p>GHS08 - Producten die schadelijk zijn voor de gezondheid op lange termijn!!.</p>		
<p>Een irriterende stof, symbool Xi, is een stof die door onmiddellijk, langdurig of herhaaldelijk contact met de huid of slijmvliezen tot ontsteking kan leiden. b.v.: natriumcarbonaat.</p>	<p>Bleekwater. Terpentijn. Ammonia (ammoniakwater). Polyestermastic.</p>	<p>Producten bewaren in goed afgesloten bussen.</p> <p>Bij gebruik, huid, ogen en slijmvliezen beschermen tegen spatten. Voorzichtig uitgieten of uitstrooien.</p>
 <p>GHS05 - bijtend of corrosief</p> <p>De benaming corrosieve stoffen, symbool C, wordt gebruikt voor stoffen, die levend weefsel kunnen aantasten. Bepaalde stoffen, die in hun natuurlijke en droge toestand niet corrosief zijn, kunnen in contact met water of de vochtigheid van de huid corrosief worden.</p>	<p>Ontstopper voor afvoerbuizen, ontkalker.</p> <p>Bijtende soda, kaliumloog.</p> <p>Sterke zuren, vb zwavelzuur voor batterijen Afbijtproducten, oven en WC-reinigigers.</p> <p>Afwasmiddel vaatwasmachine (in vochtige toestand).</p>	<p>Altijd het product in het water gieten om te verdunnen. Niet andersom.</p> <p>Handschoenen en beschermbril gebruiken. Niet vermengen. Na gebruik is zeer goede hygiëne noodzakelijk, grondig wassen van handen, gelaat.</p> <p>Als EHBO is minstens 15 minuten spoelen met veel water het meest doeltreffend.</p> <p>Bijtende producten in spuitbussen zijn dubbel gevaarlijk.</p>

 <p>GHS09 - Gevaarlijk voor het milieu (N)</p> <p>Een recent ingevoerde categorie is deze van de milieugevaarlijke stoffen, symbool N. Het betreft stoffen die, wanneer ze in het milieu terecht komen, onmiddellijk of na verloop van tijd gevaar voor één of meer milieucompartimenten opleveren. b.v. koolstoftetrachloride.</p>	<p>Bepaalde actieve stoffen in pesticiden (organochloorverbindingen: lindaan, parathion).</p> <p>CFK's (chloorfluorkoolwaterstoffen).</p> <p>Bepaalde oplosmiddelen (thiodicresol).</p> <p>Bepaalde verbindingen van zware metalen (kopermethaansulfonaat).</p> <p>PCB's en PCT's.</p>	<p>Het product of de resten ervan als gevaarlijk afval beheren (voorkomen, sorteren, recycleren, verwijderen) conform de wetgeving.</p> <p>Verontreiniging van het milieu (lozing in water, bodem en lucht) zoveel mogelijk vermijden of beperken.</p> <p>Zoveel mogelijk kiezen voor milieuvriendelijke ('schone') alternatieve producten en technieken.</p>
--	--	---

Verschillende solventen die gebruikt worden in de ateliers van PXL-MAD zijn schadelijk voor mens en milieu. Daarom is het van belang deze solventen volgens een geijkte procedure te verwerken en ze zeker niet te lozen in de riolering. De procedure maakt het mogelijk een inventaris op te maken van de afvalsolventen en gelijktijdig behoeden we ons voor het ontstaan van gevaarlijke mengsels door het mengen van gevaarlijke stoffen.

Instructieblad afvalverwerking solventen

Campusbeheer zorgt ervoor dat in elk atelier een recipiënt komt om diverse afvalsolventen te verzamelen. De gebruiker dient zich ervan te vergewissen aan de hand van de etikettering van de producten dat het om solventen gaat. Indien het vat vol is, wordt ze op verzoek van de verantwoordelijke docent vervangen door campusbeheer.

Campusbeheer verzamelt de vaten en zorgt voor een periodieke afvoer/verwijdering ervan, via het containerpark of via een erkende afvalophaler.

Indien het een ander gevaarlijke stof dan solvent betreft, dient men deze in gepast recipiënt aan te melden bij Campusbeheer.

Hoofdstuk 10 Specifieke veiligheidsprocedures

10.1 Procedure “melden van zwangerschap”

Situering

Sommige gezondheidsrisico's kunnen schadelijk zijn voor de zwangerschap, het ongeboren kind en de zuigeling. Vandaar het belang van een zo vroeg mogelijke melding van zwangerschap en borstvoeding.

Het KB van 02/05/95 inzake moederschapsbescherming bepaalt dat de werkzaamheden van zwangere en borstvoeding gevende junior collega's met risico's moeten geëvalueerd worden en dat de nodige maatregelen moeten genomen worden om moeder en kind te beschermen.

Meldingprocedure

De junior-collega stelt Hogeschool PXL in kennis van haar zwanger- of moederschap via de studentenondersteuner of via de directiesecretaresse van PXL-MAD, die vervolgens de preventieadviseur van de interne preventiedienst hierover informeert.

Mogelijkheden:

- 1. Zwangere of borstvoeding gevende junior-collega oefent taken uit zonder gezondheidsrisico's**
 - Het volgen van gewone lesactiviteiten, administratieve taken, beeldschermwerk,...
 - De junior-collega wordt niet uitgenodigd voor een medisch onderzoek door de arbeidsgeneesheer van de externe dienst.
 - Er kan steeds een spontane consultatie aangevraagd worden door de junior-collega
- 2. Zwangere junior-collega oefent taken uit met gezondheidsrisico's**
 - Na het aanmelden wordt de junior-collega zo snel mogelijk (uiterlijk binnen de 3 werkdagen) uitgenodigd voor een medisch onderzoek bij de arbeidsgeneesheer van de externe dienst.
 - De zwangere junior-collega mag tijdelijk de voor de zwangerschap mogelijke risico-activiteiten niet meer uitoefenen tot de beslissing van de arbeidsgeneesheer van de externe dienst, in overleg met preventieadviseur en de atelierverschuldigde, over de risico-inschatting bekend is.
- 3. Borstvoeding gevende junior-collega oefent taken uit met gezondheidsrisico's**

Sommige activiteiten en/ of gevaarlijke producten kunnen schadelijk zijn voor de zuigeling. Vandaar het belang van een zo vroeg mogelijke melding van borstvoeding.

 - De borstvoeding gevende junior-collega contacteert voor de werkhervatting het studentensecretariaat of de interne dienst voor een afspraak bij de arbeidsgeneesheer van de externe dienst.
 - De borstvoeding gevende junior-collega mag tijdelijk de mogelijke risico-activiteiten niet meer uitoefenen tot de beslissing van de arbeidsgeneesheer van de externe dienst, in overleg met de preventieadviseur en de atelierverschuldigde, over de risico-inschatting bekend is.

Wat neem je mee op medisch onderzoek

De junior-collega moet vooraf een overzicht van de risicovolle en verboden activiteiten en producten meenemen naar het medisch onderzoek. De junior-collega, de atelierverschuldigde en de preventieadviseur ondertekenen het overzicht voor akkoord. Deze informatie zal vertrouwelijk behandeld worden.